

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO OBRANE

Zagreb, listopad 2015.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2014.	10
	Ciljevi i područja revizije	10
	Metode i postupci revizije	10
	Nalaz za 2014.	11
III.	MIŠLJENJE	25

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/15-01/13
URBROJ: 613-02-01-15-6

Zagreb, 5. listopada 2015.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA OBRANE ZA 2014.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva obrane (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2014.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 30. ožujka do 5. listopada 2015.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Ministarstvo obavlja poslove propisane Zakonom o obrani (Narodne novine 33/02, 58/02, 76/07, 153/09 i 73/13), Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine 73/13), Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13) te poslove određene odlukama Predsjednika Republike Hrvatske i Vrhovnog zapovjednika oružanih snaga Republike Hrvatske.

Zakonom o obrani uređeno je organiziranje za obranu i ostvarenje obrambene funkcije u Republici Hrvatskoj, obrambene nadležnosti tijela državne vlasti i državne uprave, demokratski nadzor, uporaba i korištenje Oružanih snaga Republike Hrvatske, upravljanje, rukovođenje i zapovijedanje u Oružanim snagama, obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba te dužnosti i prava državljana u području obrane.

Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske uređena je služba u Oružanim snagama Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Oružane snage), prijam, raspored na ustrojbeno mjesta, činovi i promaknuća u činove, prava i odgovornosti, izdvajanje i prestanak službe te druga pitanja pripadnika Oružanih snaga. Služba u Oružanim snagama podrazumijeva obavljanje Ustavom Republike Hrvatske, zakonom i drugim propisima uređenih vojnih i drugih stručnih poslova koji se u oružanim snagama obavljaju kao služenje vojnog roka, dragovoljno vojno osposobljavanje, kadetska služba, djelatna vojna služba, služba pričuvnog sastava i služba državnih službenika i namještenika. Pripadnici Oružanih snaga su vojne osobe (djelatna vojna osoba, ročnik, kadet i pričuvnik) i državni službenici i namještenici.

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove vezane uz planiranje i normativno uređenje obrambenog sustava Republike Hrvatske; definiranje, usklađivanje, razvijanje i provođenje obrambene politike; izradu Strategije obrane i drugih strateških dokumenata; procjenu ratnih i drugih opasnosti; međunarodnu vojnu suradnju i suradnju s međunarodnim obrambenim organizacijama; izradu i usklađivanje planova vojne i civilne obrane; sudjelovanje u nadzoru i zaštiti prava i interesa Republike Hrvatske na moru; dužnosti i prava građana u obrani; novačenje, popunu i mobilizaciju Oružanih snaga Republike Hrvatske, tijela i organizacija; izradu Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga; ustrojavanje, opremanje, naoružanje, razvoj i uporabu Oružanih snaga; sudjelovanje Oružanih snaga u aktivnostima izvan granica Republike Hrvatske; materijalno zbrinjavanje Oružanih snaga; osiguranje i čuvanje pričuva materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga; proizvodnju i promet naoružanja i vojne opreme; obavještajne, protuobavještajne i sigurnosne poslove od interesa za obranu i obrambeni sustav Republike Hrvatske; sigurnost i zaštitu tajnih podataka obrane; komunikacijski i informacijski sustav za potrebe obrane; profesionalni razvoj, statusna i druga pitanja djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga; obrazovni sustav Oružanih snaga, znanstvenu i istraživačku djelatnost; zdravstvenu zaštitu pripadnika Oružanih snaga; inspekciju i nadzor nad obrambenim sustavom i spremnošću zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga te financiranje obrane. Također, obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti te druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 26/12, 112/12 i 94/14) je utvrđeno unutarnje ustrojstvo Ministarstva, nazivi upravnih organizacija i drugih ustrojstvenih jedinica, njihov djelokrug i način upravljanja te okvirni broj državnih službenika, namještenika i djelatnih vojnih osoba. Za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva ustrojene su sljedeće unutarnje ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra; Glavno tajništvo; Samostalni odjel za unutarnju reviziju; Samostalna služba za vojni zračni promet; Samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo; Samostalni sektor za javnu nabavu; Uprava za obrambenu politiku; Uprava za ljudske resurse; Uprava za materijalne resurse; Uprava za proračun, financije i informacijske sustave; Inspektorat obrane te Samostalni odjel za potporu Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj. Okvirni broj državnih službenika, namještenika i djelatnih vojnih osoba potrebnih za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva, dan je u tablici koja čini sastavni dio Uredbe.

U okviru Ministarstva ustrojen je Glavni stožer Oružanih snaga kao združeno tijelo nadležno za pripremu, zapovijedanje, uporabu i korištenje Oružanih snaga. Unutarnje ustrojstvo Glavnog stožera Oružanih snaga propisuje Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra.

Zakonski predstavnik Ministarstva je ministar Ante Kotromanović. Početkom 2014. u Ministarstvu je bilo 18 828 zaposlenika, od čega 3 120 državnih službenika i namještenika, 15 701 djelatna vojna osoba te sedam dužnosnika. Koncem 2014. u Ministarstvu je bilo 18 135 zaposlenika, od čega 2 723 državna službenika i namještenika, 15 406 djelatnih vojnih osoba te šest državnih dužnosnika.

Planiranje

Financijski plan Ministarstva za 2014. je iznosio 4.520.569.671,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2014., financijski plan Ministarstva je smanjen za 254.767.591,00 kn ili 5,6 % te iznosi 4.265.802.080,00 kn. Izvori financiranja su, osim državnog proračuna, pomoći, prihodi za posebne namjene te vlastiti prihodi.

Rashodi su planirani za provedbu sljedećih programa: Upravljanje i potpora osoblju u iznosu 2.596.784.191,00 kn ili 60,9 % planiranih rashoda, Opremanje, modernizacija i izgradnja u iznosu 789.208.194,00 kn ili 18,5 %, Obuka i logistička potpora oružanim snagama u iznosu 279.171.179,00 kn ili 6,5 %, Komunikacijsko – informacijski sustavi i potpora u iznosu 274.990.749,00 kn ili 6,4 %, Mirovne misije u iznosu 146.656.116,00 kn ili 3,4 %, Korištenje oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu u iznosu 110.727.651,00 kn ili 2,7 % te za Međunarodnu suradnju u iznosu 68.264.000,00 ili 1,6 %.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2015. i 2016. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2015. u iznosu 4.433.224,00 kn te za 2016. u iznosu 4.414.210,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza i Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2014., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 4.318.408.313,00 kn, što je za 112.232.438,00 kn ili 2,5 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi su za 2014. ostvareni za 52.606.233,00 kn ili 1,2 % više od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2013.	Ostvareno za 2014.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna	4.400.176.135,00	4.090.648.670,00	93,0
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	6.119.336,00	18.353.569,00	299,9
3.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	5.762.230,00	90.700.896,00	1.574,1
4.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	18.583.050,00	118.705.178,00	638,8
	Ukupno	4.430.640.751,00	4.318.408.313,00	97,5

Prihodi iz državnog proračuna se odnose na prihode ostvarene za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 3.998.442.152,00 kn te na prihode ostvarene za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 92.206.518,00 kn.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga (vlastiti prihodi) i prihodi od donacija su u odnosu na prethodnu godinu ostvareni više za 12.234.233,00 kn ili 199,9 %. Vrijednosno značajniji u iznosu 13.445.873,00 kn su ostvareni na temelju Tehničkog sporazuma između Ministarstva i Kraljevskih zračnih snaga Ministarstva obrane Sultanata Oman za pružene usluge obuke pripadnika Kraljevskih zračnih snaga Oman. Preostali navedeni prihodi se odnose na vlastite prihode ostvarene od pružanja usluga prehrane i smještaja u ugostiteljskim objektima Ministarstva (usluga smještaja u pansionima, prehrane u restoranima).

Prihodi od pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države su u odnosu na prethodnu godinu ostvareni više za 84.938.666,00 kn ili 1.474,1 %. Vrijednosno značajniji se odnose na tekuće pomoći od inozemnih vlada ostvarene u iznosu 42.763.796,00 kn te kapitalne pomoći u iznosu 39.212.007,00 kn. Tekuća pomoć u iznosu 42.763.796,00 kn (protuvrijednost 7.000.000,00 USD) se odnosi na novčanu pomoć od Koalicijskog fonda potpore Vlade SAD-a ostvarenu kao povrat dijela sredstava utrošenih sudjelovanjem pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u operaciji ISAF u Afganistanu. Kapitalna pomoć ostvarena u iznosu 39.212.007,00 kn se odnosi na raznu vrstu opreme koju je Ministarstvo tijekom 2014. zaprimilo od Vlade Sjedinjenih Američkih Država (vozila, oprema za montažu, optičko pojačalo, označivač cilja infra-crveni, označivač položaja, panel terminali za označavanje i drugo).

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine su ostvareni u iznosu od 118.705.178,00 kn, što je za 100.122.128,00 kn ili 538,8 % više u odnosu na prethodnu godinu.

Vrijednosno značajniji su ostvareni prodajom zaliha (mine, meci, bacač ručni i drugo) u vrijednosti 101.102.324,00 kn prema odredbama Pravilnika o prodaji neperspektivnih sredstava naoružanja i vojne opreme Ministarstva i Oružanih snaga (Narodne novine 95/02) te prodajom stanova u vrijednosti 11.639.442,00 kn u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane (Narodne novine 116/11 i 28/15).

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2014., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 4.170.160.259,00 kn, što je za 257.933.515,00 kn ili 5,8 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi su za 2014. ostvareni za 95.641.821,00 kn ili 2,2 % manje od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2013.	Ostvareno za 2014.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	2.546.755.302,00	2.443.194.396,00	95,9
2.	Materijalni rashodi	1.740.473.812,00	1.466.009.821,00	84,2
3.	Financijski rashodi	65.386.997,00	52.268.973,00	79,9
4.	Naknade građanima i kućanstvima, na temelju osiguranja i druge naknade	5.750.821,00	6.026.272,00	104,8
5.	Ostali rashodi	4.416.470,00	91.613.239,00	2.074,3
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	65.310.372,00	111.047.558,00	170,0
	Ukupno	4.428.093.774,00	4.170.160.259,00	94,2
	Višak prihoda i primitaka	2.546.977,00	148.248.054,00	5.820,5

Višak prihoda za 2014. je iskazan u iznosu 148.248.054,00 kn. Manjak prihoda prenesen iz ranijih godina je iskazan u iznosu 21.316.900,00 kn te ukupni višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 126.931.154,00 kn.

Rashodi su ostvareni za provedbu sljedećih programa: Upravljanje i potpora osoblju u iznosu 2.542.720.199,00 kn, Opremanje, modernizacija i izgradnja u iznosu 786.210.235,00 kn, Obuka i logistička potpora oružanih snaga u iznosu 276.874.351,00 kn, Komunikacijsko-informacijski sustavi i potpora u iznosu 254.737.898,00 kn, Mirovne misije u iznosu 143.646.300,00 kn, Korištenje oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu u iznosu 100.243.402,00 kn te Međunarodna suradnja u iznosu 65.727.874,00 kn.

Prema vrstama rashoda, vrijednosno su značajniji rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 2.443.194.396,00 kn, što je 58,6 % ukupnih rashoda, materijalni rashodi u iznosu 1.466.009.821,00 kn ili 35,2 % ukupnih rashoda te rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni u iznosu 111.047.558,00 kn ili 2,7 % ukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene se odnose na rashode za plaće (bruto) u iznosu 1.927.623.858,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 418.898.023,00 kn te ostale rashode za zaposlene u iznosu 96.672.515,00 kn (jubilarne nagrade, otpremnine, naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj te drugi rashodi za zaposlene).

Vrijednosno značajniji materijalni rashodi se odnose na rashode za materijal i energiju u iznosu 685.079.544,00 kn te usluge u iznosu 549.429.500,00 kn. U okviru rashoda za materijal i energiju, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na vojnu opremu u iznosu 360.303.021,00 kn, energiju u iznosu 156.762.611,00 kn, službenu, radnu i zaštitnu odjeću i obuću u iznosu 75.471.978,00 kn te materijal i dijelove za tekuće i investicijsko održavanje u iznosu 66.082.202,00 kn. U okviru rashoda za usluge, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 240.036.212,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 87.644.146,00 kn, komunalne usluge u iznosu 33.889.514,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 23.211.190,00 kn te ostale usluge u iznosu 148.340.378,00 kn. Usluge tekućeg i investicijskog održavanja su najvećim dijelom vezane uz usluge održavanja zrakoplova s naoružanjem i pripadajućom opremom, usluge održavanja brodova i plovnih objekata s pripadajućom opremom, usluge održavanja borbenih vozila i pripadajuće opreme te usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata. U okviru ostalih usluga vrijednosno značajniji rashodi se odnose na usluge prehrane i smještaja djelatnika Ministarstva i Oružanih snaga Republike Hrvatske u iznosu 129.566.984,00 kn te usluge čišćenja, pranja i slično u iznosu 12.638.115,00 kn.

Vrijednosno značajniji ostali rashodi se odnose na naknade šteta zaposlenicima (naknade vezane uz sudske presude) u iznosu 61.161.938,00 kn, naknada šteta pravnim i fizičkim osobama (naknade vezane uz sudske presude i ostale naknade) u iznosu 24.471.389,00 kn te kapitalne donacije u iznosu 5.963.412,00 kn. Ostali rashodi su ostvareni za 2014. za 87.196.769,00 kn više u odnosu na 2013. U odnosu na prethodnu godinu vrijednosno su najviše povećane naknade šteta zaposlenicima za 61.161.938,00 kn te naknade šteta pravnim i fizičkim osobama za 24.384.848,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine se odnose na ulaganja u građevinske objekte (uređenje postojećih i izgradnju novih objekata koje koriste Oružane snage Republike Hrvatske) u iznosu 65.233.733,00 kn te nabavu zrakoplova u iznosu 30.711.087,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance, na dan 31. prosinca 2014., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 96.263.756.457,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2014.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2014.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	34.319.318.119,00	94.612.090.497,00	275,7
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	15.843.096.624,00	76.632.617.291,00	483,7
1.2.	Građevinski objekti	7.353.725.980,00	6.576.384.858,00	89,4
1.3.	Postrojenja i oprema	8.817.110.171,00	6.879.481.632,00	78,0
1.4.	Prijevozna sredstva	1.234.128.121,00	1.329.412.647,00	107,7
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	34.523.362,00	2.318.934.550,00	6.717,0
1.6.	Druga nefinancijska imovina	1.036.733.861,00	875.259.519,00	84,4
2.	Financijska imovina	1.145.965.884,00	1.651.665.960,00	144,1
2.1.	Novčana sredstva	5.305.185,00	3.230.404,00	60,9
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	31.065.998,00	147.690.823,00	475,4
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	114.614.836,00	108.119.663,00	94,3
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	31.918.944,00	31.918.944,00	100,0
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	180.953.245,00	331.936.968,00	183,4
2.6.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	580.041.142,00	833.701.773,00	143,7
2.7.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	202.066.534,00	195.067.385,00	96,5
	Ukupno imovina	35.465.284.003,00	96.263.756.457,00	271,4
3.	Obveze	267.375.656,00	254.231.693,00	95,1
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	266.636.082,00	254.185.841,00	95,3
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	739.574,00	45.852,00	6,2
4.	Vlastiti izvori	35.197.908.347,00	96.009.524.764,00	272,8
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	35.465.284.003,00	96.263.756.457,00	271,4

Koncem 2014., vrijednost nefinancijske imovine je veća za 60.292.772.378,00 kn ili 175,7 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na evidentiranje procijenjene knjigovodstvene vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata (vojnih nekretnina, stanova, garaža i poslovnih prostora) u glavnoj knjizi i iskazivanje u Bilanci. Procjena navedenih nekretnina je obavljena nakon fizičkog popisa internom procjenom radnih povjerenstava prema Uputi Ministarstva financija o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

Povećanje vrijednosti prijevoznih sredstava u iznosu 95.284.526,00 kn ili 7,7 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine se najvećim dijelom, u iznosu 73.171.241,00 kn, odnosi na nabavu protupožarnog zrakoplova.

Nefinancijska imovina u pripremi se najvećim dijelom, u iznosu 2.187.760.428,00 kn, odnosi na prijevozna sredstva u pripremi (borbena oklopna vozila te pripadajuće naoružanje i oprema) te na građevinske objekte u pripremi u iznosu 72.873.110,00 kn.

U okviru druge nefinancijske imovine, vrijednosno značajnija u iznosu 740.165.443,00 kn se odnosi na zalihe, od čega se na strateške zalihe odnosi 448.438.286,00 kn i zalihe materijala za redovne potrebe 291.727.157,00 kn.

Stanje strateških zaliha je smanjeno u odnosu na stanje iskazano početkom godine za 178.413.792,00 kn ili 28,4 %, a najvećim je dijelom rezultat prodaje zaliha prema odredbama Pravilnika o prodaji neperspektivnih sredstava naoružanja i vojne opreme Ministarstva i Oružanih snaga.

Vrijednost financijske imovine se odnosi na potraživanja u iznosu 1.421.449.227,00 kn, rashode budućeg razdoblja u iznosu 195.067.385,00 kn (plaća za prosinac 2013. i naknade troškova zaposlenima isplaćene u siječnju 2015.), udjele u glavnici dva trgovačka društva u iznosu 31.918.944,00 kn te na novčana sredstva u iznosu 3.230.404,00 kn. Vrijednost financijske imovine iskazane koncem 2014. se povećala za 505.700.076,00 kn ili 44,1 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na potraživanja koja su, u odnosu na stanje iskazano početkom 2014., veća za 514.774.006,00 kn ili 56,8 %. Značajnije su povećana potraživanja od prodanih stanova prema odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Narodne novine 43/92, 69/92, 25/93, 48/93, 2/94, 4/94, 44/94, 47/94, 58/95, 11/96, 11/97, 68/98, 96/99, 120/00 i 78/02) za 227.180.283,00 kn ili 40,3 %, potraživanja za dane predujmove dobavljačima za robu i usluge za 121.814.759,00 kn ili 1.126,5 % te potraživanja za prihode od prodaje strateških zaliha u iznosu 101.102.324,00 kn.

Vrijednosno značajnija potraživanja za depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo se odnose na ostala potraživanja u iznosu 140.118.223,00 kn (najznačajnija su potraživanja za dane predujmove dobavljačima za robu i usluge u iznosu 132.628.743,00 kn i potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za bolovanja iznad 42 dana u iznosu 5.504.120,00 kn) te na potraživanja za više plaćene poreze i doprinose u iznosu 5.320.952,00 kn (najvećim dijelom se odnose na više plaćeni porez i prirez na dohodak u iznosu 5.213.181,00 kn, od čega je Porezna uprava koncem siječnja 2015. izvršila povrat 4.872.641,00 kn).

Potraživanja za dane zajmove se odnose na potraživanja od zaposlenih za dugoročne stambene kredite koji se realiziraju putem poslovne banke. Dospjeće kredita je konac srpnja 2027. U odnosu na stanje iskazano početkom 2014. u iznosu 114.614.836,00 kn, navedeno potraživanje je smanjeno za 6.495.173,00 kn ili 5,7 %, zbog otplate glavnice i obračuna tečajnih razlika.

Vrijednosno značajnija potraživanja za prihode poslovanja se odnose na potraživanja za prihode od prodaje strateških zaliha u iznosu 101.102.324,00 kn, utužena potraživanja od kupaca, za zakup poslovnog prostora te školarine u zemlji i inozemstvu u iznosu 81.656.927,00 kn, za najamninu za stanove i garaže u iznosu 37.523.601,00 kn, primljene donacije uplaćene u državni proračun u iznosu 35.338.690,00 kn te na potraživanja za prihode od prodaje stanova prema Odluci o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane u iznosu 27.451.318,00 kn.

Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine najvećim dijelom se odnose na potraživanja od prodaje proizvedene dugotrajne imovine u iznosu 833.500.263,00 kn (najznačajnija su potraživanja od prodaje stanova, prodanih prema odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo u iznosu 791.432.756,00 kn te potraživanja od prodaje stanova prema Odluci o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane u iznosu 34.155.786,00 kn).

Od ukupno iskazanih potraživanja koncem 2014. u iznosu 1.421.449.227,00 kn, dospjela su potraživanja u iznosu 485.375.527,00 kn, a nedospjela u iznosu 936.073.700,00 kn.

Od ukupnih dospjelih potraživanja, najznačajnija su utužena potraživanja, potraživanja od prodaje stanova prema Zakonu o prodaji stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, za dane predujmove za robu i usluge te potraživanja za stanarine i garažnine. U okviru nedospjelih potraživanja, najznačajnija se odnose na potraživanja od prodaje stanova prema Zakonu o prodaji stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, potraživanja za dane zajmove (odnosno potraživanja od zaposlenih za dane dugoročne stambene kredite) te potraživanja za dane predujmove za robu i usluge. Do konca svibnja 2015. potraživanja su naplaćena u iznosu 41.046.732,00 kn.

Ukupne obveze na koncu 2014. su iznosile 254.231.693,00 kn, što je za 13.143.963,00 kn ili 4,9 % manje u odnosu na početak 2014. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 254.185.841,00 kn te obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 45.852,00 kn. Obveze za rashode poslovanja se odnose na obveze za zaposlene (obračunane plaće za prosinac 2014. isplaćene u siječnju 2015. i ostale obveze za zaposlene) u iznosu 198.743.041,00 kn, obveze za materijalne rashode u iznosu 29.490.753,00 kn, obveze za kazne, naknade štete i kapitalne pomoći u iznosu 11.367.632,00 kn (naknade štete zaposlenicima po sudskim presudama vezanim uz radne sporove te naknade štete pravnim i fizičkim osobama), obveze za financijske rashode u iznosu 914.594,00 kn, obveze za naknade građanima i kućanstvima u iznosu 1.182,00 kn te ostale tekuće obveze (bolovanja na teret HZZO i ostale obveze) u iznosu 13.668.639,00 kn. Na koncu 2014. od ukupnih obveza su dospjele obveze u iznosu 36.605.679,00 kn. Vrijednosno značajnije dospjele obveze u iznosu 21.357.109,00 kn se odnose na obveze po sudskim presudama (naknade štete zaposlenicima po sudskim presudama vezanim uz radne sporove te naknade štete pravnim i fizičkim osobama). Od dospjelih obveza na prekoračenje roka dospijeca do 60 dana se odnose obveze u iznosu 9.026.553,00 kn, od 61 do 180 dana u iznosu 12.742.663,00 kn, od 181 do 360 dana u iznosu 3.522.056,00 kn te preko 360 dana u iznosu 11.314.407,00 kn. Od ukupnih obveza iskazanih koncem 2014., do sredine svibnja 2015. je podmireno 242.854.747,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2014.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planom
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektronskim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je primjena zakona, pravila, procedura, odluka i drugih internih akata, s ciljem utvrđivanja zakonitosti poslovanja. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, a vrijednosno manje značajne stavke su testirane metodom uzorka. Provjerene su računovodstvene evidencije, popis imovine i obveza, ulazni računi, dokumentacija u vezi s ostvarivanjem prihoda, provođenjem postupaka javne nabave i izvršenjem zaključenih ugovora te druga dokumentacija. Obavljeni su razgovori (pomoćnica ministra za financije, proračun i informacijske sustave, načelnik samostalnog sektora za javnu nabavu, voditelj službe za planiranje, nabave i prodaju, voditeljica službe za financijske i računovodstvene poslove, voditeljica odjela za knjigovodstvo i financijsko izvješćivanje, voditeljica odjela za računalnu i informatičku potporu, voditeljica službe za nekretnine i drugi) i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima (fizički popis vojnih nekretnina, stanova, garaža i poslovnih prostora i postupak procjene njihove knjigovodstvene vrijednosti, vođenje materijalnog knjigovodstva, nefinancijsku imovinu u pripremi, tuđu imovinu, usklađenje analitičkih i sintetičkih evidencija potraživanja za najamninu za stanove i garaže te zakupninu za poslovne prostore, zatvaranje predujmova danih dobavljačima za robu i usluge i drugo).

Nalaz za 2014.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: izvršenje naloga i preporuka revizije za 2013., planiranje, računovodstveno poslovanje, imovina, obveze, rashodi i postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom za 2014. su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka revizije za 2013., računovodstveno poslovanje, imovinu te na postupke javne nabave.

1. Izvršenje naloga i preporuka revizije za 2013.

1.1. Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Ministarstva za 2013., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju. Nepravilnosti i propusti se odnose na računovodstveno poslovanje, rashode, imovinu i postupke javne nabave.

U skladu s odredbom članka 14. stavka 6. Zakona o Državnom uredu za reviziju, Ministarstvo je dostavilo očitovanje s planom izvršenja naloga i preporuka koji sadrži aktivnosti, rokove i osobe odgovorne za izvršenje planiranih aktivnosti.

Revizijom za 2014. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno, koji su u postupku izvršenja i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- obavljen je fizički popis vojnih nekretnina, stanova, garaža i poslovnih prostora te interna procjena knjigovodstvene vrijednosti navedenih nekretnina u skladu s Uputom Ministarstva financija iz studenoga 2013. o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske i točkama 1. i 2. Akcijskog plana aktivnosti za provedbu cjelovitog popisa imovine i obveza u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske iz srpnja 2014.; Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom su koncem siječnja 2015. dostavljeni podaci o imovini (vojnim nekretninama, stanovima, garažama i poslovnim prostorima) u skladu s odredbom članka 25. Uredbe o registru državne imovine (Narodne novine 55/11)
- usklađene su analitičke i sintetičke evidencije potraživanja za zakup poslovnih prostora

- u prosincu 2014. je prema odlukama ministra, a na temelju odredbi članaka 27. i 32. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 52/13 i 94/14), izvršen otpis potraživanja za zakup poslovnih prostora koja su evidentirana u glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama u iznosu 37.887.394,00 kn zbog nemogućnosti naplate radi zastare i djelomične zastare (potraživanja starija od pet godina), završetka stečajnog postupka, odnosno likvidacije i brisanja zakupca iz sudskog registra; također su, na temelju odredbe članka 27. navedene Uredbe, otpisana potraživanja za robu i usluge od utuženih kupaca koja su evidentirana u glavnoj knjizi u iznosu 7.969.607,00 kn, zbog nemogućnosti naplate radi završetka stečajnog postupka, odnosno likvidacije i brisanja pravnog subjekta iz sudskog registra
- vezano uz usluge prehrane i smještaja djelatnika Ministarstva i Oružanih snaga Republike Hrvatske te usluga čišćenja, pranja i druge djelatnosti koje trgovačko društvo u vlasništvu Republike Hrvatske obavlja u prostorima i sredstvima za rad Ministarstva, u lipnju 2014. je zaključen ugovor o načinu plaćanja režijskih i komunalnih troškova; ugovoreno je da nisu ispunjeni tehnički preduvjeti za utvrđivanje stvarnih režijskih i komunalnih troškova vezanih uz djelatnosti koje društvo obavlja u spomenutim prostorima; utvrđena je paušalna vrijednost troškova za obračunsko razdoblje od početka kolovoza 2014. do konca srpnja 2015. u iznosu 10.050.000,00 kn, koju se društvo obvezalo podmiriti na način da je preuzelo plaćanje režijskih troškova dobavljačima na određenim lokacijama; na temelju navedenog ugovora, a prema dostavljenim specifikacijama, društvo je za razdoblje od početka kolovoza 2014. do početka travnja 2015. podmirilo obveze prema dobavljačima za režijske i komunalne troškove u ukupnom iznosu 5.002.399,00 kn.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja:

- vezano uz nalog o poduzimanju mjera za učinkovito i racionalno upravljanje nekretninama i predavanje neperspektivnih vojnih nekretnina Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom u skladu s odredbama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu republike Hrvatske (Narodne novine 94/13), Ministarstvo je tijekom 2014., poduzimalo aktivnosti u skladu s odredbama navedenog Zakona; na temelju zapisnika o primopredaji, Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom je predano 325 neperspektivnih vojnih nekretnina, jedna je predana Ministarstvu branitelja, a 71 vojna nekretnina je brisana iz poslovnih knjiga po različitim pravnim osnovama (odluke Vlade Republike Hrvatske, pravomoćne sudske presude, rješenja o povratu nekretnina bivšim vlasnicima i drugo); sa stanjem na dan 31. prosinca 2014., Ministarstvo upravlja s 229 vojnih nekretnina, od kojih se 181 koristi; nadalje, tijekom 2014. je predano spomenutom Uredu i drugim državnim tijelima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te brisano iz poslovnih knjiga zbog rješavanja imovinsko pravnih odnosa 109 stanova, garaža i poslovnih prostora te prodano 150 stanova i garaža; koncem 2014., od ukupno 4 017 navedenih nekretnina, 3 558 se koristilo, a 459 ili 11,4 % se nije koristilo

- na koncu 2014. potraživanja za predujmove dane dobavljačima za robu i usluge su iznosila 141.970.326,00 kn, od čega se na predujmove dane u 2014. odnosi 123.273.895,00 kn ili 86,8 %; iako su poduzimane aktivnosti za zatvaranje predujmova danih u prethodnim razdobljima, na koncu 2014. i nadalje su evidentirana navedena potraživanja u iznosu 15.906.796,00 kn koja su zastarjela; poduzimane su mjere naplate potraživanja za zakup poslovnih prostora, najam stanova i garaža te potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu (stari otkup); tijekom 2014. iz Službe za nekretnine su slane opomene s povratnicom za poslovne prostore, odnosno pozivi za podmirenje dugovanja te povrat poslovnog prostora, za stanove prodane na obročnu otplatu su ustrojene evidencije o opomenama te je tijekom 2014. i do konca svibnja 2015., poslano približno 1 100 opomena, odnosno poziva za usklađenje dugovanja; za najam stanova su dostavljane opomene i prijedlozi za utuženje prema Državnom odvjetništvu, dok je Služba za financijske i računovodstvene poslove slala izvode otvorenih stavaka zakupcima poslovnih prostora; poduzete mjere naplate navedenih potraživanja nisu dovoljno učinkovite, s obzirom da su koncem 2014. postojala značajna dospelja nenaplaćena potraživanja za stanarine i garažnine, za zakup poslovnih prostora te za stanove prodane na obročnu otplatu (stari otkup).

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- nije obavljen cjeloviti popis imovine i obveza; popisom nisu obuhvaćena potraživanja za prihode iz proračuna iskazana koncem 2014. u iznosu 165.905.403,00 kn te dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava iskazani u iznosu 31.918.944,00 kn
- pomoćne knjige imovine u pojedinim slučajevima i nadalje nisu ustrojene na način da sadrže cjelovite podatke za potrebe nadzora i praćenja poslovanja, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10, 31/11 i 124/14)
- ispravak vrijednosti dugotrajne vojne opreme nije obavljen u skladu s odredbom članka 57. stavka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojom je određeno da se ispravak vrijednosti dugotrajne vojne opreme provodi po stopama koje odlukom utvrđuje čelnik proračunskog korisnika
- analitičke i sintetičke evidencije potraživanja za najam stanova i garaža nisu usklađene; također nisu usklađene analitičke i sintetičke evidencije strateških zaliha i zaliha za redovne potrebe; do dana obavljanja revizije nisu doneseni Akcijski plan kojim bi se utvrdile aktivnosti vezane uz usklađivanje analitičkih i sintetičkih evidencija zaliha, korekciju cijena zaliha u postojećoj aplikaciji te strategija upravljanja zalihama radi utvrđenja optimalne količine i načina upravljanja zalihama, s obzirom da se u skladištima koncem godine nalazi veliki broj artikala bez višegodišnjeg prometa

- javni natječaj za zakup poslovnih prostora nije proveden, u pojedinim slučajevima nije vidljivo na temelju čega je utvrđen iznos zakupnine, a u većini slučajeva je istekao rok zakupa ili nije ugovoren; ugovori o najmu stanova su u većini slučajeva zaključeni prije stupanja na snagu Zakona o najmu stanova (Narodne novine 91/96, 48/98, 66/98 i 22/06) te nisu obnavljani, osim kod korištenja službenih stanova za koje je zaključivanje ugovora prema odredbama Pravilnika o stambenom zbrinjavanju (Narodne novine 131/13) u tijeku; veći broj stanova, garaža i poslovnih prostora se ne koristi, a najamnina za garaže dane u najam, odnosno zakupnina za poslovne prostore dane u zakup je u većini slučajeva manja od tržišne
- u pojedinim slučajevima rashodi (obveze) nisu evidentirani primjenom modificiranoga računovodstvenog načela, odnosno na temelju nastanka poslovnog događaja
- Ministarstvo do konca 2014. nije ustrojilo odgovarajuće računalne evidencije sa svrhom praćenja i kontrole izvršenja pojedinačnih ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

- 1.2. *Vezano uz izvršenje naloga i preporuka revizije za 2013. prema kojima nije postupljeno, Ministarstvo obrazlaže da se potraživanja za prihode iz proračuna, evidentirana u glavnoj knjizi na dan 31. prosinca 2014. u iznosu 165.905.403,00 kn odnose na namjenske prihode i primitke, vlastite prihode te primljene predujmove i jamčevine uplaćene u Državni proračun. Za dionice i udjele u glavnici evidentirane u iznosu 31.918.944,00 kn, obrazlaže da se odnose na trgovačka društva u javnom sektoru u iznosu 31.917.544,00 kn te 1.400,00 kn na trgovačka društva izvan javnog sektora.*

Vezano uz pomoćne knjige imovine koje u pojedinim slučajevima i nadalje nisu ustrojene na način da sadrže cjelovite podatke za potrebe praćenja i nadzora poslovanja te za ispravak vrijednosti dugotrajne vojne opreme koji nije obavljen u skladu s odredbom članka 57. stavak 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, Ministarstvo obrazlaže da je Odlukom ministra obrane, KLASA: 023-03/15-03/1, URBROJ: 512-01-15-582, od 31. srpnja 2015. usvojen Revidirani Akcijski plan za prilagodbu materijalnog knjigovodstva Ministarstva obrane i Oružanih snaga (osim nekretnina) odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu s ciljem ustrojavanja analitičkih evidencija dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske imovine. U okviru navedenog dokumenta utvrđena je i aktivnost donošenja odluke ministra obrane o stopama ispravka vrijednosti dugotrajne vojne opreme u skladu s člankom 57. stavkom 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Vezano uz neusklađenost analitičkih i sintetičkih evidencija potraživanja za najam stanova i garaža te strateških zaliha i zaliha za redovne potrebe, Ministarstvo navodi da je analitička i sintetička evidencija potraživanja za najam stanova i garaža usklađena u lipnju 2015.

Vežano uz činjenicu da nisu provedeni javni natječaji za zakup poslovnih prostora, kojima je u većini slučajeva istekao rok zakupa ili isti nije ugovoren, da su ugovori o najmu stanova u većini slučajeva zaključeni prije stupanja na snagu Zakona o najmu stanova te nisu obnavljani (osim kod korištenja službenih stanova) te da se veći broj stanova, garaža i poslovnih prostora ne koristi, Ministarstvo u očitovanju obrazlaže da je od travnja do srpnja 2015., u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske o prijenosu prava upravljanja i raspolaganja poslovnim prostorima, od 12. ožujka 2015., obavljena terenska primopredaja i primopredaja financijske, imovinsko - pravne dokumentacije i spisa sa sudskim postupcima u tijeku, vežano uz predaju 243 poslovna prostora i 2 870 garaža Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Ministarstvo je u obvezi primjenjivati proračunsko računovodstvo u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Revizijom su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na ustrojavanje i vođenje pomoćnih knjiga imovine, usklađivanje podataka evidentiranih u pomoćnim knjigama s podacima u glavnoj knjizi te iskazivanje izvanbilančnih zapisa u Bilanci. Veći dio navedenih nepravilnosti utvrđen je i revizijom za prethodne godine.

- Poslovne knjige i financijski izvještaji

Sastavljeni su svi propisani financijski izvještaji i dostavljeni nadležnim institucijama u rokovima, kako je propisano odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 32/11 i 3/15). Ustrojena je glavna knjiga i dnevnik. Pomoćne knjige imovine, u pojedinim slučajevima, nisu ustrojene na način propisan odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te ne osiguravaju cjelovite podatke za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

Materijalno knjigovodstvo je uređeno Naputkom o materijalnom knjigovodstvu u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske iz 2004. i 2007. Sastoji se od pomoćnih materijalnih knjiga, evidencija i isprava. Pomoćne materijalne knjige čine knjiga nekretnina, knjiga materijalne imovine i knjiga manjkova i šteta. Materijalno knjigovodstvo zemljišta, građevinskih objekata i višegodišnjih nasada se vodi u knjizi nekretnina i u okviru nadležnosti Službe za nekretnine, a druge dugotrajne nefinancijske imovine (postrojenja i oprema, prijevozna sredstva, dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi i drugo) i zaliha u knjizi materijalne imovine u okviru nadležnosti Operativnih odjela za financije Službe za operativne financijske poslove.

Evidentiranje poslovnih promjena u pomoćnim knjigama materijalnog knjigovodstva i skladišnim evidencijama se obavlja u okviru većeg broja informacijskih sustava koji nisu povezani s glavnom knjigom. Knjiga nekretnina se vodi u informacijskom sustavu Digitalni katastar (vojne nekretnine) i Informacijskom sustavu upravljanja nekretninama - ISUN (stanovi, garaže i poslovni prostori). Knjiga materijalne imovine se vodi u informacijskom sustavu LAUS-ISMK. Nadalje, skladišne evidencije prijema materijalne imovine s tržišta, odnosno daljnjeg kretanja unutar ustrojstvenih cjelina Ministarstva, djelomično se vode u informacijskom sustavu MEV (Materijalne evidencije), a dio se vodi ručno. Evidentiranje materijalne imovine se u glavnoj knjizi obavlja u informacijskom sustavu ARGOSY.

S obzirom da glavna knjiga nije programski povezana s pomoćnim knjigama i da veći broj nepovezanih informacijskih sustava ne podržava istovrsni knjigovodstveni pristup u evidentiranju i praćenju stanja i kretanja dugotrajne i kratkotrajne imovine, podaci iskazani u pomoćnim knjigama i glavnoj knjizi nisu usklađeni. Zbog navedenog, iskazana vrijednost zaliha sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. u pomoćnim knjigama i glavnoj knjizi nije istovjetna.

Postojeći informacijski sustavi za vođenje knjige nekretnina (vojne nekretnine, stanovi garaže i poslovni prostori) nisu redovito nadograđivani i održavani, odnosno ne sadrže sve potrebne funkcije i baze podataka, što dovodi do čestih programskih pogrešaka pri unosu podataka, ispisa izvještaja i ne obavljaju se dnevne sigurnosne kopije podataka. Izvršiteljima usluga izrade i održavanja postojećih programskih rješenja upravljanja nekretninama je od 1997. do konca 2014. plaćeno 12.399.759,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2015.) nije ugovorena nadogradnja i daljnje održavanje postojećih informacijskih programa.

Ministarstvo je u 2011. započelo s aktivnostima na reorganizaciji materijalnog knjigovodstva prijedlogom rješenja o evidenciji i praćenju stanja materijalne imovine. Sastavni dio navedenog prijedloga čini plan provođenja aktivnosti s utvrđenim okvirnim rokom izvršenja do konca 2011., a koji je, na zahtjev pojedinih izvršitelja provođenja aktivnosti zbog obujma posla (Ministarstvo raspolaže značajnom količinom nefinancijske imovine), produžen do konca lipnja 2012. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2015.), Ministarstvo nije provelo planirane aktivnosti. Ministarstvo je, u očitovanju na naloge i preporuke iz izvješća Državnog ureda za reviziju za prethodne godine, navelo da će donijeti Akcijski plan kojim će biti obuhvaćene aktivnosti vezane uz evidentiranje i praćenje stanja zaliha, korekciju cijena zaliha u postojećoj aplikaciji, uređenje i ažuriranje nomenklaturnih oznaka te druge aktivnosti neophodne za usklađenje analitičkih i sintetičkih evidencija. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2015.), Akcijski plan nije donesen, odnosno nisu poduzete sve potrebne mjere da se otklone dugogodišnje nepravilnosti vezane uz evidentiranje i praćenje stanja dugotrajne i kratkotrajne imovine te usklađenosti pomoćnih knjiga i glavne knjige.

Nadalje, koncem 2014. nisu usklađene analitičke i sintetičke evidencije potraživanja za najam stanova i garaža te potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu (stari otkup). Analitičke evidencije navedenih potraživanja vode se u okviru Službe za nekretnine u informacijskom programu ISUN, a sintetičke evidencije u okviru Službi za financijske i računovodstvene poslove u informacijskom sustavu ARGOSY. Spomenuti informacijski programi nisu povezani. Ministarstvo je od svibnja 2012. do srpnja 2014. donosilo i revidiralo Akcijske planove za otklanjanje nepravilnosti vezanih uz dugogodišnju neusklađenost analitičkih i sintetičkih evidencija navedenih potraživanja.

Spomenuti Akcijski planovi su doneseni na temelju nepravilnosti utvrđenih nalazom Državnog ureda za reviziju za 2010. Prema posljednjem Akcijskom planu iz srpnja 2014., dio aktivnosti je trebao biti proveden do konca 2014., a dio do konca 2015.

S obzirom na dugogodišnju neusklađenost analitičkih i sintetičkih evidencija spomenutih potraživanja, veliki obujam zadanih aktivnosti i neusklađenost informacijskih sustava, zbog čega se usklađenje obavlja ručno, potrebno je jasnije definirati obujam poslova, postupke, ovlasti i odgovornosti za provođenje usklađenja analitičkih i sintetičkih evidencija u cilju realnog iskazivanja stanja potraživanja u poslovnim knjigama. Također, rokovi za provedbu aktivnosti nisu realno određeni.

Prema odredbi članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se primjenjivao do konca listopada 2014. i članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je stupio na snagu nakon listopada 2014., pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

U 2014. dio rashoda i obveza nije evidentiran u poslovnim knjigama i iskazan u financijskim izvještajima u razdoblju na koje se odnose, odnosno nisu evidentirani i iskazani uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela na temelju nastanka poslovnog događaja. Tako su u 2014. evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima rashodi i obveze u iznosu 3.427.820,00 kn, koji se odnose na 2013., a nisu evidentirani i iskazani rashodi i obveze u iznosu 5.022.770,00 kn, koji se odnose na 2014., nego su evidentirani u 2015.

Odredbama članka 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao do konca listopada 2014., odnosno članka 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je stupio na snagu nakon listopada 2014., propisano je da se rashodi iskazuju uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela, na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju. Posljedica opisanog načina evidentiranja je netočno iskazana razlika (višak) prihoda i rashoda u financijskim izvještajima za 2014.

Ministarstvo je u poslovnim knjigama evidentiralo vrijednost sudskih sporova u tijeku (229 tužbi) koji predstavljaju potencijalnu obvezu za državni proračun u iznosu 11.953.733,00 kn. Navedena vrijednost sudskih sporova nije iskazana u Bilanci na dan 31. prosinca 2014. u okviru izvanbilančnih zapisa. Nadalje, podaci o vrijednosti sudskih sporova u tijeku sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. nisu dostavljeni Državnoj riznici Ministarstva financija. Prema uputi Ministarstva financija iz prosinca 2013., Ministarstvo je analitičke podatke sudskih sporova u tijeku sa stanjem na dan 31. prosinca 2014., trebalo dostaviti Državnoj riznici do 31. siječnja 2015., koja će potencijalne obveze pratiti objedinjeno.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti pomoćne knjige imovine za potrebe nadzora i praćenja poslovanja po vrsti, količini i vrijednosti, uskladiti analitičke i sintetičke evidencije zaliha, potraživanja za najam stanova i garaža, potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu (stari otkup) te evidentirati rashode i obveze u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Također, nalaže Akcijskim planovima definirati realnije rokove i jasnije definirati obujam poslova, postupke, ovlasti i odgovornosti za provođenje usklađenja analitičkih i sintetičkih evidencija u cilju realnog iskazivanja stanja potraživanja u poslovnim knjigama i Bilanci.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je, s obzirom na veličinu i složenost ustrojstva i poslovanja Ministarstva te značajnu vrijednost imovine, posebnu pozornost potrebno posvetiti izgradnji jedinstvenog informatičkog sustava materijalnog knjigovodstva, radi efikasnijeg upravljanja proračunskim sredstvima, jer veći broj postojećih i nepovezanih informatičkih sustava ne funkcionira na odgovarajući način, što dovodi do neusklađenosti podataka o imovini iskazanih u pomoćnim knjigama i glavnoj knjizi.

Nadalje, Državni ured za reviziju nalaže iskazivanje sudskih sporova u tijeku koji predstavljaju potencijalnu obvezu za državni proračun u Bilanci u okviru izvanbilančnih zapisa kao i dostavljanje podataka o sudskim sporovima u tijeku Državnoj riznici u skladu s uputom Ministarstva financija.

- 2.2. *Ministarstvo prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju vezano za ustrojavanje pomoćnih knjiga imovine za potrebe nadzora i praćenja poslovanja po vrsti, količini i vrijednosti te usklađenje analitičke i sintetičke evidencije zaliha, potraživanja za najam stanova i garaža, potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu (stari otkup) te evidentiranje rashoda i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Obrazlaže da je usvojen revidirani Akcijski plan za prilagodbu materijalnog knjigovodstva Ministarstva obrane i Oružanih snaga (osim nekretnina) odredbama navedenog Pravilnika, s krajnjim rokom provedbe do 31. prosinca 2016. Također navodi da je Odlukom ministra obrane, KLASA: 023-03/15-03/1, URBROJ: 512-01-15-666, od 11. rujna 2015. osnovana radna skupina za izradu prijedloga provedbenih preduvjeta za navedenu prilagodbu materijalnog knjigovodstva odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Obrazlaže da je na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o prijenosu upravljanja i raspolaganja poslovnim prostorima s Ministarstva obrane na Državni ured za upravljanje državnom imovinom od 12. ožujka 2015. obavljen prijenos potraživanja za najam garaža u iznosu 3.086.028,58 kn te da je u tijeku analiza preostalih zastarjelih potraživanja za najam stanova i garaža i izrada prijedloga odluka ministra o otpisu u skladu s člancima 27. i 32. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja. Također, prihvaćen je nalog da se Akcijskim planovima realnije definiraju rokovi, obujam poslova, postupci, ovlasti i odgovornosti za provođenje usklađenja analitičkih i sintetičkih evidencija u cilju realnog iskazivanja stanja potraživanja u poslovnim knjigama i Bilanci. Vezno uz mišljenje Državnog ureda za reviziju da je, s obzirom na veličinu i složenost ustrojstva i poslovanja Ministarstva te značajnu vrijednost imovine, posebnu pozornost potrebno posvetiti izgradnji jedinstvenog informatičkog sustava materijalnog knjigovodstva, radi efikasnijeg upravljanja proračunskim sredstvima te da veći broj postojećih i nepovezanih informatičkih sustava ne funkcionira na odgovarajući način, Ministarstvo navodi da je izradilo Nacrt strategije razvoja informacijskih i komunikacijskih sustava te da će se kroz tu strategiju i provedbene akcijske planove utvrditi problematika ovog područja i naći rješenje za izgradnju jedinstvenog informacijskog sustava. Ministarstvo prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju vezano uz iskazivanje sudskih sporova u tijeku, koji predstavljaju potencijalnu obvezu za državni proračun, u Bilanci u okviru izvanbilančnih zapisa kao i dostavljanje podataka o sudskim sporovima u tijeku Državnoj riznici u skladu s uputom Ministarstva financija. Navodi da već postupa po navedenom nalogu te su sudski sporovi u tijeku iskazani u Bilanci u okviru izvanbilančnih zapisa, a podaci o sudskim sporovima u tijeku sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. su naknadno dostavljeni Državnoj riznici.*

3. Imovina

- 3.1. Ukupna vrijednost imovine je koncem 2014. iskazana u iznosu 96.263.756.457,00 kn, a odnosi se na nefinancijsku imovinu u vrijednosti 94.612.090.497,00 kn i financijsku imovinu 1.651.665.960,00 kn. Nefinancijska imovina se odnosi na nekretnine u vrijednosti 83.209.002.149,00 kn, postrojenja i opremu 6.879.481.632,00 kn, nefinancijsku imovinu u pripremi 2.318.934.550,00 kn, prijevozna sredstva 1.329.412.647,00 kn, zalihe 740.250.743,00 kn i drugu nefinancijsku imovinu u vrijednosti 135.008.776,00 kn. Financijska imovina se odnosi na potraživanja u iznosu 1.421.449.227,00 kn, rashode budućeg razdoblja u iznosu 195.067.385,00 kn, udjele u iznosu 31.918.944,00 kn te na novčana sredstva u iznosu 3.230.404,00 kn.

Utvrđene su nepravilnosti vezano uz popis imovine i obveza te evidentiranje vrijednosti nefinancijske imovine u poslovnim knjigama i Bilanci.

- Popis i evidentiranje imovine

Odluke o fizičkom popisu vojnih nekretnina, stanova, garaža i poslovnih prostora te imenovanju povjerenstava za popis, donesene su u travnju, srpnju i listopadu 2014. Popis vojnih nekretnina, stanova, garaža i poslovnih prostora je obavljen od svibnja do prosinca 2014. Elaborati o fizičkom popisu navedenih nekretnina su sastavljeni u siječnju 2015. i dostavljeni ministru.

U elaboratu o fizičkom popisu stanova, garaža i poslovnih prostora se navodi da je sa stanjem na dan 5. prosinca 2014. (zadnji dan popisa) popisano 2 538 stanova, 1 238 garaža i 252 poslovna prostora. Do konca 2014. prodano je 11 stanova u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane te Ministarstvo sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. upravlja sa 2 527 stanova, 1 238 garaža i 252 poslovna prostora.

Povjerenstvo nije popisalo garaže u Splitu, koje su na temelju zaključenog ugovora iz travnja 1993. dane u zakup poduzeću za zapošljavanje invalida „HVIDRA“ iz Splita. Fizički popis i procjena vrijednosti navedenih nekretnina su obavljeni naknadno, u tijeku revizije (travanj 2015.).

U elaboratu o fizičkom popisu vojnih nekretnina se navodi da Ministarstvo sa stanjem 31. prosinca 2014. upravlja sa 229 vojnih nekretnina, od kojih je 181 u uporabi (perspektivna) i koriste ih Oružane snage Republike Hrvatske, 36 se ne koristi (neperspektivne), za dvije nije utvrđena perspektivnost, a deset vojnih nekretnina ne koriste Oružane snage Republike Hrvatske, nego Ministarstvo za različite namjene (upravne zgrade, ambulante, odmaralište i drugo).

Nakon obavljenog fizičkog popisa vojnih nekretnina, stanova, garaža i poslovnih prostora, ministar je koncem prosinca 2014. donio odluke o procjeni vrijednosti navedenih nekretnina i imenovanju radnih povjerenstava za procjenu nekretnina. Procjena je obavljena na temelju Upute Ministarstva financija iz studenoga 2013. o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

Obavljena je internom procjenom na osnovu procijenjenih troškova zamjene uvažavajući i stupanj otpisanosti te manjim dijelom u iznosu pojedinačne vrijednosti 1,00 kn. Sastavni dio odluka ministra je metodologija po kojoj je procjena obavljena. Procijenjena vrijednost navedenih nekretnina evidentirana je u poslovnim knjigama i iskazana u Bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. u ukupnom iznosu 83.209.002.149,00 kn, od čega se na vojne nekretnine odnosi 82.592.549.374,00 kn, a na stanove, garaže i poslovne prostore 616.452.775,00 kn.

Vrijednost navedenih nekretnina je evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u Bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. manje za 194.703.307,00 kn, od čega se vrijednost zemljišta odnosi 178.282.170,00 kn (kod procjene pogrešno primijenjena mjerna jedinica, umjesto m² korišten ha), garaže 14.362.586,00 kn (nije obavljena sa stanjem 31. prosinca 2014.) te na poslovne prostore 2.058.551,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 5. stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao do konca listopada 2014. i članka 4. stavka 2. navedenog Pravilnika koji je stupio na snagu nakon listopada 2014. Navedenim odredbama je propisano da su proračunski korisnici obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Također, navedeno nije u skladu s odredbom članka 3. stavka 1. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, koji se primjenjivao do konca 2014. i odredbom istog članka Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, koji je stupio na snagu početkom siječnja 2015. Navedenim odredbama je propisano da je osnovna svrha financijskih izvještaja dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) proračunskih korisnika.

Popis druge imovine i obveza (osim vojnih nekretnina, stanova, garaža i poslovnih prostora) sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. je obavljen na temelju odluke ministra iz prosinca 2014. Prema odluci ministra, obveza povjerenstava za popis je bila, između ostalog, obavljanje fizičkog popisa, odnosno utvrđivanja stvarnog stanja po količini, vrsti i vrijednosti imovine, provjera usklađenosti analitičkih i sintetičkih evidencija, utvrđivanja razlika između stvarnog stanja utvrđenog popisom i knjigovodstvenog stanja i razloga nastalih razlika te predlaganje načina otklanjanja nastalih razlika i postupanja s utvrđenim viškovima i manjkovima. Također, popisom je trebalo obuhvatiti zastarjelu, nekurentnu i neupotrebljivu imovinu te dati prijedlog za rashod na temelju kojeg ministar donosi odluku o rashodu.

Popis su obavile 52 ustrojstvene jedinice, uglavnom u propisanim rokovima. Popisom je utvrđen višak u iznosu 311.724,00 kn (najvećim dijelom se odnosi na uredsku opremu i namještaj) te manjak u iznosu 110.611,00 kn (najvećim dijelom se odnosi na ručni VHF uređaj, zdravstvenu opremu i aparate za gašenje požara). Vrijednosti utvrđenog viška i manjka evidentirani su u poslovnim knjigama sa stanjem na dan 31. prosinca 2014.

Popisom nisu obuhvaćena potraživanja za prihode iz proračuna iskazana u poslovnim knjigama i Bilanci koncem 2014. u iznosu 165.905.403,00 kn te dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava iskazani u iznosu 31.917.544,00 kn. Također, nije usklađeno stanje zaliha iskazano u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Prema podacima iz analitičke evidencije, na zalihama za redovne potrebe se nalaze evidentirane razne vrste artikala značajnijih vrijednosti, većinom nabavljenih u ranijem razdoblju. Tako je koncem 2014. na zalihama bilo 116 411 m tkanine za razne odore časnika u vrijednosti 13.234.126,00 kn te 10 161 komad raznih vrsta tonera i tinti u vrijednosti 3.202.464,00. Prema podacima Službe za financijske i računovodstvene poslove, vrijednost zaliha ostalih materijala za redovne potrebe bez prometa, od početka 2010. do dana obavljanja revizije (svibanj 2015.) je iznosila 4.214.169,00 kn.

Odredbom članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se primjenjivao do konca listopada 2014., odnosno članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je stupio na snagu nakon listopada 2014., određeno je da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance, a podaci o popisu se unose pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste.

Izvješća o provedenom popisu druge imovine i obveza (osim vojnih nekretnina, stanova, garaža i poslovnih prostora) trebala su, u skladu s odlukom ministra, biti dostavljena najkasnije do 28. veljače 2015., a dostavljena su ministru sa zakašnjenjem, koncem ožujka i sredinom travnja 2015. Također, izvješća nisu dostavile sve odgovorne osobe imenovane odlukom ministra i planom aktivnosti za provedbu popisa. U izvješću Uprave za proračun, financije i informacijske sustave o provedbi i rezultatima popisa, nije vidljivo koja je imovina i u kojoj vrijednosti utvrđena kao zastarjela, nekurentna i neupotrebljiva te je li dan prijedlog za rashod na temelju kojeg ministar donosi odluku o rashodu.

Prema podacima Službe za financijske i računovodstvene poslove, na dan 31. svibnja 2015., u poslovnim knjigama je temeljem više odluka ministra o otpisu evidentiran otpis materijalnih sredstva ukupne vrijednosti 27.805.411,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati cjelovit godišnji popis imovine i obveza, uskladiti stanje iskazano u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom te obavljati rashodovanje imovine, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. S obzirom da su i u prethodnim revizijama utvrđene nepravilnosti vezane uz popis imovine i obveza, a zbog složenosti i obujma popisa imovine i obveza (odlukama ministra za popis imovine i obveza koncem 2014. imenovana su 653 radna i 159 središnjih povjerenstava koja objedinjavaju značajan broj izvješća radnih povjerenstava, veliki broj skladišta u kojima se nalazi značajna količina, vrsta i vrijednost materijalne imovine i drugo) te kašnjenja u izradi i dostavi objedinjenih izvješća o obavljenom popisu, predlaže donošenje odluke o obavljanju popisa što je moguće ranije, kako bi se knjigovodstveno stanje imovine uskladilo sa stanjem utvrđenim popisom. Također, nalaže evidentiranje cjelokupne vrijednosti nefinancijske imovine u poslovnim knjigama i iskazivanje u Bilanci u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

U cilju učinkovitijeg upravljanja zalihama, predlaže utvrditi i nabavljati optimalne količine zaliha te urediti integralnu informatičku podršku upravljanja zalihama, čime bi se osiguralo racionalnije korištenje proračunskih sredstava. S obzirom da su u vrijednosti zaliha angažirana značajna financijska sredstva, također predlaže poduzeti mjere za smanjivanje zaliha, odnosno popisati i izdvojiti zalihe koje nisu potrebne Ministarstvu te utvrditi daljnje postupanje (prodaja, rashod i drugo).

- 3.2. *Ministarstvo prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju vezano za obavljanje cjelovitog godišnjeg popisa imovine i obveza, usklađenje stanja iskazanog u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom te obavljanje rashodovanja imovine, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. S obzirom da su i u prethodnim revizijama utvrđene nepravilnosti vezane za popis imovine i obveza kao i zbog složenosti i obujma popisa, Ministarstvo prihvaća prijedlog za donošenje odluke o obavljanju popisa što je moguće ranije, kako bi se knjigovodstveno stanje imovine uskladilo sa stanjem utvrđenim popisom.*

Također, prihvaća nalog vezan za evidentiranje cjelokupne vrijednosti nefinancijske imovine u poslovnim knjigama i Bilanci u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Navodi da već postupa po navedenom nalogu te je u poslovnim knjigama naknadno evidentirana vrijednost garaža koja na dan 31. prosinca 2014. nije bila evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima. Ministarstvo prihvaća prijedloge Državnog ureda za reviziju vezano za učinkovito upravljanje zalihama na način da se nabavljaju optimalne količine zaliha, uredi integralna informatička podrška upravljanja zalihama te poduzmu mjere za smanjivanje postojećih zaliha kroz popis i izdvajanje zaliha koje Ministarstvu nisu potrebne (prodaja, rashod i drugo), čime bi se osiguralo racionalno korištenje proračunskih sredstava.

4. Postupci javne nabave

4.1. Plan nabave, te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma su sastavljeni i objavljeni na internetskim stranicama Ministarstva u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13 i 143/13). Ministarstvo je sastavilo Izvješće o javnoj nabavi u 2014. te ga dostavilo središnjem tijelu državne uprave nadležnom za sustav javne nabave. Planom nabave za 2014. je planirana nabava roba, usluga i radova u vrijednosti 1.063.570.841,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Prema podacima iz Izvješća o javnoj nabavi u 2014., Ministarstvo je zaključilo 145 ugovora i 100 okvirnih sporazuma o javnoj nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 1.517.001.838,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, na temelju odredbi Zakona o javnoj nabavi i Uredbe o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti (Narodne novine 89/12). Na temelju otvorenog postupaka javne nabave je zaključeno 38 ugovora i devet okvirnih sporazuma za nabavu roba i usluga u vrijednosti 23.501.656,00 kn, ograničenog postupaka javne nabave 18 ugovora i 85 okvirnih sporazuma za nabavu roba, radova i usluga u vrijednosti 1.302.295.439,00 kn, pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave 39 ugovora za nabavu roba, radova i usluga u vrijednosti 132.167.034,00 kn, pregovaračkog postupka s prethodnom objavom 26 ugovora i šest okvirnih sporazuma za nabavu roba, radova i usluga u vrijednosti 56.930.079,00 kn te 24 ugovora za nabavu usluga iz Dodatka II. B/II (obrana i sigurnost) u vrijednosti 2.107.630,00 kn.

Nadalje, na temelju odredbe članka 10. stavak 1. točka 13. Zakona o javnoj nabavi je zaključeno 19 ugovora o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 234.176.984,00 kn s trgovačkim društvima u vlasništvu Republike Hrvatske, te ukupno 96 ugovora na temelju odredbe članka 11. stavak 3. točka 4. Zakona o javnoj nabavi u vrijednosti 22.364.964,00 kn (tajnost podataka radi zaštite bitnih interesa Republike Hrvatske) i odredbe članka 11. stavak 3. točka 8. Zakona o javnoj nabavi u vrijednosti 98.385.618,00 kn (ugovori zaključeni s državnim tijelima država članica). Za nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn je zaključeno 815 ugovora u vrijednosti 38.348.973,00 kn s porezom na dodanu vrijednost.

Na temelju okvirnih sporazuma koje je zaključilo Ministarstvo te okvirnih sporazuma koje je zaključio Državni ured za središnju javnu nabavu, Ministarstvo je tijekom 2014. zaključilo 417 godišnjih ugovora o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 263.768.429,00 kn s porezom na dodanu vrijednost.

Ministarstvo je u 2014. donijelo 53 odluke o poništenju postupaka javne nabave. Postupci javne nabave su poništeni, jer nisu bile poznate okolnosti koje bi dovele do sadržajno bitno drugačijeg poziva na nadmetanje i/ili dokumentacije za nadmetanje, jer je ukupna cijena najpovoljnije ponude bila veća od osiguranih sredstava za nabavu te zato što nije zaprimljena niti jedna ili niti jedna prihvatljiva ponuda.

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je donijela tri rješenja o poništenju odluka o odabiru te četiri zaključka kojima se odbacuju žalbe žalitelja kao neosnovane i nepravodobne zbog nenadležnosti i odustajanja žalitelja od daljnjeg postupka.

U skladu s ustrojstvom i organizacijom rada (propisanim Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva) te Uputom o provedbi postupaka nabave u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske iz prosinca 2013., nositelj provedbe postupaka nabave roba, usluga i radova te ugovaranja je Samostalni sektor za javnu nabavu. Nositelj provedbe praćenja, evidentiranja i kontrole realizacije zaključenih ugovora je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojoj je stavljena u nadležnost provedba zaključenog ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga.

Ministarstvo do konca 2014. nije ustrojilo odgovarajuće računalne evidencije putem kojih bi se objedinjeno pratilo i kontroliralo (količinski i vrijednosno) pojedinačno izvršenje ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga. Samostalni sektor za javnu nabavu, putem elektroničke pošte, prikuplja od krajnjih korisnika podatke o izvršenju ugovora i o broju izdanih narudžbenica u programu za tablično računanje, čime je otežano jednoobrazno prikupljanje podataka. Navedena primjedba dana je i u revizijama za prethodne godine, što ukazuje na činjenicu da uspostavljeni sustavi kontrola u području javne nabave nisu zadovoljavajući.

Odredbom članka 105. stavka 3. Zakona o javnoj nabavi je određeno da je javni naručitelj obvezan kontrolirati je li izvršenje ugovora o javnoj nabavi u skladu s uvjetima određenim u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti odgovarajuće računalne evidencije za praćenje izvršenja pojedinačnih ugovora o javnoj nabavi.

- 4.2. *Ministarstvo prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju vezano uz ustrojavanje odgovarajućih računalnih evidencija za praćenje izvršenja pojedinačnih ugovora o javnoj nabavi. Navodi da je na temelju odluke ministra KLASA:023-03/12-03/1, URBROJ:512-01-12-169, od 17. svibnja 2012. realizirana i stavljena u produkcijski rad 30. siječnja 2015. druga faza projekta „Integracija Informacijskog sustava za upravljanje financijama Državne riznice s Informacijskim sustavom za upravljanje financijama u Područnoj riznici Ministarstva obrane“ koja obuhvaća novoustrojenu evidenciju za obradu i praćenje rezervacija II proračunskih sredstava u Informacijskom sustavu za upravljanje proračunom i financijama (ARGOSY) te automatsku rezervaciju proračunskih sredstava u sustavu Državne riznice. Također navodi da je ustrojavanjem cjelovite računalne evidencije o ugovorima i drugim dokumentima nabave, na temelju kojih se provodi rezervacija proračunskih sredstava u sustavu Državne riznice, omogućeno povezivanje računa dobavljača sa sklopljenim ugovorima i drugim dokumentima nabave, stavkama financijskog plana tekuće proračunske godine i rezervacijama II sredstava u sustavu državne riznice, knjigovodstveno praćenje realizacije po sklopljenim ugovorima i drugim dokumentima nabave.*

Uvedeni su kontrolni mehanizmi kod evidencije i knjiženja računa u odnosu na rezervirana (ugovorena) i stvarno potrošena sredstva u financijskom planu. Sudionicima u procesu planiranja i izvršavanja proračuna, tehničkom nositelju, Samostalnom sektoru za javnu nabavu i Upravi za planiranje Glavnog stožera Oružanih snaga, omogućen je cjelokupni uvid u stanje ugovora, uključujući i sve izmjene, s rezerviranim sredstvima i potrošnjom za sva materijalno - financijska tijela i korisnike.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2014. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Revizijom za 2013., kao i za prethodne godine, utvrđene nepravilnosti koje se odnose na cjelovit popis imovine i obveza, neusklađenost podataka iskazanih u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, ispravak vrijednosti vojne opreme te cjelovito praćenje izvršenja ugovora o nabavi roba, usluga i radova su ponovljene i u 2014. (točka 1. Nalaza)
  - U 2014. su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima rashodi i obveze u iznosu 3.427.820,00 kn, koji se odnose na 2013., a nisu evidentirani i iskazani rashodi i obveze u iznosu 5.022.770,00 kn, koji se odnose na 2014., nego su evidentirani u 2015. Navedeni rashodi i obveze nisu evidentirani i iskazani uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela na temelju nastanka poslovnog događaja. Posljedica opisanog načina evidentiranja je netočno iskazana razlika (višak) prihoda i rashoda u financijskim izvještajima za 2014. (točka 2. Nalaza)
  - Ukupna vrijednost nekretnina je evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u Bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. manje za 194.703.307,00 kn, od čega se na zemljište odnosi 178.282.170,00 kn, garaže 14.362.586,00 kn te na poslovne prostore 2.058.551,00 kn. (točka 3. Nalaza)
  - Ministarstvo do konca 2014. nije ustrojilo odgovarajuće računalne evidencije radi objedinjenog praćenja i kontrole (količinski i vrijednosno) pojedinačnih izvršenja ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga, zbog čega uspostavljeni sustavi kontrola u području javne nabave nisu zadovoljavajući. (točka 4. Nalaza)
4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove vezane uz planiranje razvitka sustava obrane, izradu i usklađivanje planova obrane i planova za druge izvanredne okolnosti, procjenu ratnih i drugih opasnosti, ustrojavanje, opremanje, naoružanje i razvitak hrvatske vojske, upravljanje i raspolaganje imovinom koja mu je povjerena, sustav vojne izobrazbe, mjere sigurnosti i zaštite tajnih podataka obrane, organiziranje posebnih veza za rukovođenje, planiranje i izradu mjera mobilizacije i pripravnosti, popunu i mobilizaciju oružanih snaga, tijela i organizacija, vojno školstvo, vojni sanitet, statusna i druga pitanja vojnih osoba, sustav financiranja obrane, inspeksijske poslove obrane te druge poslove. Početkom 2014. u Ministarstvu je bilo 18 828 zaposlenika, od čega 3 120 državnih službenika i namještenika, 15 701 djelatna vojna osoba te sedam dužnosnika.

Koncem 2014. u Ministarstvu je bilo 18 135 zaposlenika, od čega 15 406 djelatnih vojnih osoba, 2 723 državnih službenika i namještenika te šest dužnosnika. Zakonski predstavnik Ministarstva je Ante Kotromanović. Sredstva za obavljanje djelatnosti su najvećim dijelom ostvarena iz državnog proračuna u iznosu 4.090.648.670,00 kn ili 94,7 % ukupnih sredstava. Prihodi za 2014. su ostvareni u iznosu 4.318.408.313,00 kn, rashodi su evidentirani u iznosu 4.170.160.259,00 kn te višak prihoda u iznosu 148.248.054,00 kn. Manjak prihoda prenesen iz ranijih godina iskazan je u iznosu 21.316.900,00 kn te je ukupni višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju evidentiran u iznosu 126.931.154,00 kn. Značajniji prihodi su ostvareni iz proračuna za financiranje programa Upravljanje i potpora osoblju u iznosu 2.596.784.191,00 kn te Opremanje, modernizacija i izgradnja u iznosu 789.208.194,00 kn. Vrijednosno značajniji su rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 2.443.194.396,00 kn, koji su manji za 4,1 % u odnosu na ostvarene u 2013., te materijalni rashodi ostvareni u iznosu 1.466.009.821,00 kn, koji su manji za 15,8 %. Od ukupno iskazanih potraživanja u iznosu 1.421.449.227,00 kn, dospjela su potraživanja u iznosu 485.375.527,00 kn, a nedospjela u iznosu 936.073.700,00 kn. U odnosu na početak razdoblja, potraživanja su povećana za 514.774.006,00 kn ili 56,8 %. Značajnije je povećana vrijednost potraživanja od prodaje stanova prema odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo za 227.180.283,00 kn te potraživanja za dane predujmove dobavljačima za robu i usluge za 121.814.759,00 kn. Ukupne obveze su koncem 2014. iskazane u iznosu 254.231.693,00 kn, što je za 13.143.963,00 kn ili 4,9 % manje u odnosu na stanje iskazano početkom 2014. Od ukupno iskazanih obveza, na dospjele obveze se odnosi 36.605.679,00 kn, a na nedospjele 217.626.014,00 kn. Vrijednosno značajnije dospjele obveze u iznosu 21.357.109,00 kn se odnose na obveze po sudskim presudama (naknade štete zaposlenicima po sudskim presudama vezanim uz radne sporove te naknade štete pravnim i fizičkim osobama). Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka revizije za 2013., računovodstveno poslovanje, imovinu te postupke javne nabave, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.